

שבת
מברכין!

ביתנו החדש

ארגון לשלום בית וחנוך ילדים, בראשות הרה"ג אבנר קוואס שליט"א

ביחד

ההורים חייבים לי?

רוב הזוגות מתחתנים עם גישה של - ההורים חייבים לי! גישה זו אינה נכונה משתי סיבות: סיבה ראשונה: היא מפתחת תלות כלכלית בהורים ואז יבעל המאה הוא גם בעל הדעה. כלומר, מי שנותן כסף ותמיכה לזוג, גם קובע להם ומתערב בחייהם. סיבה שנייה: כשהורים לא ממלאים את הציפיות הכלכליות, נוצרת אכזבה ומתחילות מריבות בין בני הזוג, ובסופו של דבר ההורים מתערבים. הבה ונשבור מיתוס אחד: הורינו לא חייבים לנו כלום! מי שמתחיל את חיי הנישואין שלו ב- 'חייבים לי' - אין לו חיים. הוא דומה לעני המחזר על הפתחים, וכל ימיו הוא יתמרמר. כי מי שמצפה, בסוף מתאכזב. לעומתו, מי שמתחיל את חייו בגישה של - ההורים לא חייבים לי דבר, הוא משוחרר מבית הסוהר ששמו 'לקבל', והוא חופשי ומאושר ואפילו שמח.

מי אשר שהורינו מוכרחים לתת לנו נדוניה? היכן כתוב שהם חייבים לתת דירה או חלק ממנה, או להשתתף בשכירות? ואם נלך עד הסוף, מהו המקור לכך שהם חייבים לשלם על החתונה?

כדאי שנעשה סדר בדברים ונדע עד היכן מגיעים חיוביהם של ההורים כלפי ילדיהם. נפסק בהלכה: 'חייב אדם לזון בניו ובנותיו עד שיהיו בני שש ... ומשם ואילך, זנם כתקנת חכמים עד שיגדלו'.

כלומר, עד גיל 6 התורה חייבה את ההורים לזון ולפרנס את ילדיהם באוכל, כסות, מדור וכד'. בגיל 6 מסתיים החיוב, וההורים מפרנסים מדין צדקה. נמחיש את העניין: אמא שנתנה לילד שלה בן ה-7 פרוסה מרוחה בשוקולד, קיימה בזה מצות צדקה כמו לעני בשוק. אבא שקנה לבן שלו בן ה-15 נעליים, נתן צדקה לבנו כדי להלבישו.

קוראים יקרים, יש לכם ניחוש או הערכה, כמה כסף מוציאים ההורים על ילד אחד מגיל 0 ועד גיל 20 לצרכי מזון בלבד? נא לרשום לפניכם: כ-300,000 ₪ לכל הפחות!!! וזה רק עבור האוכל. מה עם הלבשה, מגורים, גז, מים, חשמל, שכר לימוד, ציוד לבית הספר, חוגים, טיולים, בזבזים ...?

כמה הכרת הטוב צריכה להיות לנו כלפי הורינו. איזה הערכה עמוקה אנו צריכים להרגיש כלפיהם. לא די בכך שאנו לא כל כך מעריכים אותם, אלא גם מבקשים מהם, לשלם עבור החתונה ולתת נדוניה, לשלם שכירות וגם לקנות לנו דירה.

לכן עלינו לקום אל הורינו ולנשק את ידיהם על כל הטוב אשר גמלו איתנו עד שהכניסו אותנו לחופה. בעל יקר, גש לחמיק ותאמר לו: אני מעריץ אותך על היהלום שגידלת, ונתת לי לאשה. גברת יקרה, גשי לחמותך ותאמרי לה: אני אסירת תודה לך על שגידלת את בנך והסכמת שאתחתן איתו.

בני זוג שנכנסים לחיים עם גישה כזו, אין מאושרים יותר מהם. הם כבר לא ידרשו מההורים דבר, אלא כל ימי חייהם הם יעריכו ויעריצו אותם.

פרשת השבוע

מציאות הבורא

בפרשתנו פרעה סופג 7 מכות מתוך 10 המכות שהביא הקב"ה עליו ועל עמו לאחר התעללות בעם ישראל במשך כ-58 שנה

בקריאה שטחית של הפרשה אנו לומדים שהוויכוח בין משה לפרעה היה האם לשלוח את עם ישראל ולהוציאו ממצרים או לא. לכן בכל מכה ומכה פרעה מקשה את ליבו ומתחרט ואז מגיעה המכה הבאה, ושוב הוא מתרכז וחוזר חלילה. אבל אם נעמיק בדו שיח בין משה לפרעה ונתבונן בסדר המכות ניווכח שכל הוויכוח לא היה בכלל לשלוח או לא לשלוח את עם ישראל זהו רק הייתה התוצאה.

הוויכוח היה מהותי מאוד – האם יש בורא לעולם או לאו!

פרעה הגאווותן סבר שהוא אלוה ואמר על עצמו " ... לי יאורי ואני עשיתיני". וכשמשה בא אליו ואומר לו שהקב"ה אמר לשלוח את בני ישראל ממצרים תגובתו הייתה "מי ה' אשר אשמע בקולו ... לא ידעתי את ה' וגם את ישראל לא אשלח" כלומר הדיון הוא על מציאות ה' והתוצאה היא שילוח של עם ישראל.

ראיה נוספת לזה הוא מכת הצפרדע. כשפרעה קיבל את מכת דם הוא לא נכנע בכלל, אבל במכת הצפרדע נאמר: "ויקרא פרעה למשה ואהרן ויאמר העתירו אל ה' ויסר את הצפרדעים ממני ומעמי ואשלחה את בני ישראל". כאן פרעה נשבר והחליט לשלוח את בני ישראל.

אם כן מדוע כשפרעה סירב, משה רבנו החליף את המכה לכינים, היה לו לתת עוד חודש חודשיים את מכת צפרדע עד שפרעה היה נכנע לגמרי? אם תכלית המכות הייתה רק להכניע את פרעה ולשכנע אותו לשלוח את בני ישראל היה ממשך את אותו מכה? זאת ועוד מדוע משה משנה מחליף ומגווון את המכות?

אלא חייבים אנחנו להגיע למסקנה ברורה שכל תכלית המכות הייתה להוכיח לפרעה שיש בורא לעולם ששולט בכל הטבע.

דרך המכות פרעה לומד להכיר את שליטת הקב"ה במים, בחיות שבתוך במים, ברמשים, בחיות היותר גדולות, המחלות של החיות, במחלות האדם, בגשמים ובסערות, במכות הטבע, בגורמי השמים, במכת בכורות. כאן פרעה הודה שיש בורא לעולם ושילח את בני ישראל.

ובאמת תכלית המכות כוונה נוספת הייתה לה – ללמד את בני ישראל ולהוכיח להם שיש מנהיג לעולם ולהכין אותם למעמד הר סיני כדי לקבל את התורה מתוך הכנעה. זאת אומרת שהמכות שקיבלו המצרים היו כעין "בית ספר" לעם ישראל ללמוד שאין עוד מלבדו.

ופסוק מפורש אומר את זאת: "ולמען תספר באזני בנך ובן בנך את אשר התעללתי במצרים ואת אותותי אשר שמתי בס' וידעתם כי אני ה'". כל מה שהקב"ה עושה למען עם ישראל הוא עושה כדי שנדבוק בו ובמצוותיו לטוב לנו כל הימים.

שבת שלום - אבנר קוואס

הרופא נתן לפציינט "שלושה חודשים" מקסימום.

והנה קרה נס והאיש הבריא. אמר לו הרופא: "תגיד תודה לפחות!". השיב הפציינט: "דוקטור, תגיד אתה תודה - כי כאשר גסטתי ראיתי את המלאכים מכינים את רשימת הרופאים שצריכים למות השנה, וביניהם היה גם השם שלך.

אז אמרתי להם: "תוציאו אותו מהרשימה. הוא בכלל לא רופא..."

גדיחה

"העצבות באה מגאוה, כי מדמה האדם בנפשו שמגיע לו יותר ממה שיש לו וכיון שאין לו הרי הוא עצוב" (רבי פנחס מקוריצ')

פתגם השבוע

חינוך או אילוף

בהרצאות רבות שאלתי את הקהל: מהו 'חינוך'? היו שענו 'הקניית ערכים'. אמרתי להם: גם האדון הקנה לאריה ערך מסוים, להיות ממושמע.

היו שאמרו 'דוגמא אישית'. שאלתי אותם: אם האדון היה קופץ דרך החישוק והאריה אחריו, האם האריה היה הופך להיות מחונך? בוודאי שלא, האריה נשאר מאולף. והיו שתירצו שחינוך זה גם כאשר המחנכים לא נמצאים בשטח, ובכל זאת הילד מתנהג יפה.

אמרתי להם: נניח שהאדון יצא מן האולם למספר דקות והאריה ישאר לבד ויקפוץ דרך החישוק הלוך ושוב, האם נאמר שהאריה נהיה מחונך?

אקצר ואומר לכם שכל תשובה שהם ענו לי, הראיתי להם אותה באריה המאולף. אם כן חזרנו לשאלת המיליון - מהו חינוך?

נחזור לאריה ונשאל: האם האריה שקופץ דרך חישוק האש, הפך להיות חיית בית או נשאר חיה מסוכנת? ברור לכולם שהאריה נשאר חיית טרף ואי אפשר לטייל איתו ברחוב... אם כן, מדוע האריה הפך להיות ממושמע? - משתלם לו! הוא רוצה את הבשר ומפחד מהשוט.

ואני שואל, מה יקרה לאדון ביום שבו יפסיק להשתלם לאריה להיות ממושמע? יכול להיות שלא ישאר אדון... וכבר קרה כמה פעמים שבאמצע אימון או תרגיל קם האריה וטרף את המאמן.

את אותה שאלה נשאל לגבי מושיקו, מה יקרה כשהוא יגדל וה'במבה' כבר לא תמשוך אותו ואת ה'בומבה' הוא יוכל לבלוס?

אין ספק שמושיקו יחזור לדבר מילים גרועות כמקודם. והאבא והאמא ישאלו: היכן טעינו, הרי מספר שנים הוא דובר יפה והיה מחונך? ואנו נענה להם: הוא לא היה מחונך אלא מאולף.

אמרנו שהשתלם לאריה להיות ממושמע. אם כן, בתקופה שבה האריה היה ממושמע לאדונו, מה הוא עשה עם הפרא שבו? התשובה לכך היא: הוא הדחיק אותו זמנית! נמצאנו למדים שאילוף פירושו - הדחיקת הרע. אם אילוף הוא הדחיקת הרע, אז חינוך הוא עקירת הרע.

עכשיו הבנו את השוני המהותי בין האילוף לחינוך. האילוף לא משנה את האדם בעצם אלא רק מדחיק וכובש את הדחפים הרעים. מה שאין כן החינוך, שעוקר את הדחפים הרעים או לפחות מעדן אותם, ואז האדם נהיה טוב יותר.

סיפור לשבת

החזון איש זצ"ל

אחרי השואה פתח מרן הרב מפוניבז' זצ"ל מוסד לילדים יתומים פליטי שואה, "בתי אבות", שם דאג לכל מחסורם. בתש"ח, הגיע למוסד ילד בן עשר, פליט שואה, שאיבד את הוריו באושוויץ גברת מונק, אם הבית של המוסד, קיבלה את הילד באהבה ובחמלה. הילד היה מופנם וסגור.

גבת מונק הביאה לו, כמו לכל ילד חדש, סט מצעים ופיגימה חדשה. הילד אכל ארוחת ערב ראשונה בשקט, והחביא בכיס פרוסות לחם, הוא חי עדיין את אימי המחנות, רוצה להיות בטוח שבבוקר יהיה לו לחם, ואז הלך לישון עם הבגדים והנעליים, בלי להתרחץ. גב' מונק רואה ושותקת. למחרת בערב, היא פונה אליו ברכות: "מוטי, בא תתרחץ, הכנתי לך פיגימה חדשה", אך הילד מסרב והולך שוב לישון בבגדים מלוכלכים ואין עם מי לדבר...

הרב גרנדביץ ז"ל, אברך ופסיכולוג שטיפל בילדים במוסד, ניסה לדבר עם הילד, אך זה בשלו. גב' מונק רואה שאין ברירה ומזעיקה את הרב מפוניבז', שניגש ליד: "מוטליה היקר, למה אתה לא מתרחץ?" והילד שותק.

אומר הרב לגב' מונק: "אי אפשר להישאר במצב כזה, נלך לחזון איש", והמשלחת כולה מגיע ליחזון איש' שגר בסמוך: הרב מפוניבז' מספר למנהיג הדור: "כבוד הרב, מוטי המתוק, מאז שהגיע לפני 4 ימים הוא לא רוצה להתרחץ וללבוש פיגימה, הוא ישן עם הבגדים וחם פה כל כך".

החזון איש מנסה אף הוא ושואל בחינוך: "מרדכליה, למה אתה לא רוצה להתרחץ?" לפתע, נפלו חומות ההגנה של הילד והוא מתפרץ בזעם: "אני לא רוצה להוריד בגדים. בכל פעם שהורדתי את הבגדים לקחו לי אותם והשאירו אותי עם הפיגימה המפוספסת. באושוויץ, תמיד גנבו לי את הבגדים. אם אין לי הורים שישמרו על הבגדים, לא אסיר אותם".

כל הנוכחים נדהמו למראה חוסר האמון של הילד האומלל של בוטח באיש. הרב מפוניבז' יצא החוצה ופרץ בבכי. החזון איש ניסה שוב ואמר לילד: "אל תדאג, גב' מונק תשמור על הבגדים", "לא מאמין לה", עונה הילד במרירות. "הרב מפוניבז' ישמור". "לא מאמין".

החזון איש מנסה הצעה אחרונה: "אני אשמור על הבגדים." הילד מסתכל בחשדנות: "הרב? אתה תשמור לי על הבגדים?" "כן", עונה הרב, "בחיים לא שיקרתי, אני אשמור על הבגדים". "אם הרב ישמור, אני מוכן". גב' מונק רצה להביא פיגימה, הילד נכנס לחדר ומחליף בגדים.

הוא יוצא ומביא אותם לחזון איש "רביה, תשמור לי, הנה הציצית והגרביים, ופה החולצה". "ודאי, אני שומר לך", מאשר הרב והילד הולך עם גב' מונק להתנקות. כשיוצאים השניים, מביט החזון איש ברב מפוניבז' ושניהם פורצים בבכי "לאמיר זיין די טאטע און די מאמע פון דער מרדכליה" (בוא נהיה האבא והאמא של מרדכליה).

החזון איש מוריד חליפה, מפשיל שרוולים, ממלא גיגית במים ויחד עם הרב מפוניבז' משרה את הבגדים המלוכלכים. מים שחורים ממלאים את הקערה.

הרב גרנדביץ הצעיר מנסה למנוע משני גדולי הדור הישישים את העבודה הזויה ומציע לטפל בעצמו בכביסה. אבל הם מתעקשים, "מה פתאום? זו המצווה שלנו". רק כשהמים השחירו הוא מסייע ומחליף אותם. הרב מפוניבז' משפשף עם סינטבון, החזון איש מגרד את הלכלוך מהצווארון והדמעות של שניהם זולגות למים.

כשסיימו עם החולצה, תלו אותה לייבוש ועברו לציצית, שהייתה שחורה כזפת, אחרי חצי שעה מגיע הילד, רחוף ולבוש פיגימה נקיה ומיד שואל "איפה הבגדים?" עונה החזון איש: "הנה הציצית והמכנסיים בכביסה, החולצה תלויה פה לייבוש, אני שומר לך על הבגדים. הלילה תישן אצלי".

(יביע אומר)

"אין זוג לא מוצלח, יש זוג לא מודרך"

האם יש לכם מריבות וויכוחים?
מרגישים שאינכם מתאימים?
הילד שלכם מתחצף?

לייעוץ בנושא שלום בית, חינוך ילדים,
הדרכת חתנים/כלות עם יועצים זוגיים מוסמכים של
ארגון ביתנו החדש הפרוסים בכל רחבי הארץ

חייגו עכשיו - 1599-59-59-39

